

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. M. G.**, bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. M. S., advokátom, Advokátska kancelária JUDr. S., so sídlom T., proti žalovanému **JUDr. L. P.**, advokátovi so sídlom v B., o **náhradu škody vo výške 28 895,31 € spolu s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6 C 275/2005, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 7. októbra 2009, sp. zn. 25 Co 47/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 7. októbra 2009, sp. zn. 25 Co 47/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou 9. decembra 2005 na Okresnom súde Topoľčany sa žalobca domáhal náhrady škody vo výške 870 500 Sk (28 895,31 eur) spolu s príslušenstvom, ktorú mu podľa jeho tvrdenia spôsobil žalovaný pri výkone advokátskej činnosti. Žalovaný porušil svoje povinnosti advokáta, keď na základe zmluvy o právnej pomoci nekonal riadne a včas pri obstarávaní záležitosti pre žalobcu, ktorou bolo rokovanie o kúpe a príprava kúpnej zmluvy týkajúcej sa pozemkov, ktoré chcel žalobca kúpiť od predávajúceho – S.

Okresný súd Topoľčany rozsudkom zo 17. februára 2009 č. k. 6 C 275/2005-157 žalobu zamietol. Súd mal za preukázané, že účastníci súdneho konania uzatvorili 17. marca 2003 zmluvu o právnej pomoci, predmetom ktorej bolo usporiadanie majetkových vzťahov. Na základe tejto zmluvy mal žalovaný zastupovať žalobcu pri rokovaní so S. vo veci odkúpenia ich pozemkov nachádzajúcich sa v kat. úz. obce T konkrétne išlo o parcelu č. X – ostatné plochy vo výmere X, parcelu č. X zastavané plochy a nádvorcia o výmere 188 m² a parcelu č. 1639 – zastavané plochy a nádvorcia o výmere 220 m² (ďalej len „pozemky“ alebo

„nehnutelnosti“). Súčasne sa zmluvné strany dohodli na odmene za právnu pomoc, a to za jeden úkon v čiastke 10 650 Sk (353,52 eur), plus 20% DPH.

Prvostupňový súd zistil, že v čase pred uzatvorením zmluvy o právnej pomoci žalobca osobne viedol rokovania so S. o kúpe predmetných pozemkov, ktoré užíval bez toho, aby mal uzatvorenú so S. nájomnú zmluvu, a že prebiehali najmä jednania o cene pozemkov. Listom z 11. marca 2003 S. oznámili žalobcovi, že z dôvodu novej situácie v oblasti záujmu iných právnických osôb o ich pozemky, mu dávajú možnosť odkúpiť uvedené pozemky za nimi požadovanú cenu 400 Sk (13,28 eur) za m². Z listu ďalej vyplýva, že očakávajú odpoveď žalobcu do 22. marca 2003 a po tomto termíne budú hľadať inú právnu formu na vysporiadanie ich dlhoročných majetkovo-právnych vzťahov. Uvedený list z 11. marca 2003 zaslal žalobca žalovanému, ktorý, podľa pečiatky jeho kancelárie, prijal tento list 17. marca 2003 a v tento deň žalobca so žalovaným uzatvorili zmluvu o právnej pomoci. Žalovaný na základe zmluvy o právnej pomoci začal viesť rokovania so zástupcami S., ktorí mu následne pripravili požadované podklady potrebné na prípravu kúpnej zmluvy, tieto však neboli žalovaným včas prevzaté a žalovaný v primeranej lehote nepredložil návrh kúpnej zmluvy S. napokon listom zo 17. júna 2003 oznámili žalobcovi, že odstupujú od ponuky odpredať mu vyššie uvedené pozemky a to z dôvodu, že žalobca neakceptoval ich ponuky. Následne, 1. júla 2003, uzatvorili S., ako predávajúci, so spoločnosťou M. so sídlom T. ako kupujúcim, kúpnu zmluvu, ktorou predali kupujúcemu okrem iných i nehnuteľnosti, o ktoré mal predtým záujem žalobca.

Následne, kúpnu zmluvou uzatvorenou 12. decembra 2003 odkúpil žalobca uvedené pozemky od spoločnosti M. za celkovú cenu 1 566 900 Sk (52 011,55 eur), čo v prepočte predstavuje 900 Sk (29,88 eur) za m². V danej veci žalobca tvrdil, že škoda mu vznikla tým, že žalovaný ako advokát nekonal riadne a včas pri príprave a vyhotovení návrhu kúpnej zmluvy, v dôsledku čoho neuzatvoril kúpnu zmluvu so S. s kúpnu cenou 400 Sk (13,28 eur) za m² pozemkov, ale S. predali nehnuteľnosti spoločnosti M., od ktorej potom odkúpil nehnuteľnosti, avšak za cenu 900 Sk (29,88 eur) za m² pozemkov. Rozdiel celkových cien za pozemky predstavuje navrhovateľom uplatnenú výšku náhrady škody 870 500 Sk (28 895,31 eur).

Prvostupňový súd uviedol, že bolo povinnosťou žalovaného chrániť práva a oprávnené záujmy žalobcu a mal konať tak, aby návrh zmluvy bol včas a riadne pripravený, už i

vzhľadom na obsah uvedeného listu S, ktorí v ňom uviedli, že očakávajú odpoveď do 22. marca 2003 (na ponúknutú cenu 400,-Sk/ m²) s upozornením, že po tomto termíne budú hľadať inú právnu formu na vysporiadanie ich majetkovo-právnych vzťahov. Podľa prvostupňového súdu žalovanému nič nebránilo, aby konal včas a pripravil návrh zmluvy, k čomu však došlo až 23. júna 2003, teda až po tom, keď žalobca dostal list od S., že odstupujú od svojej ponuky odpredať žalobcovi predmetné pozemky. Týmto podľa prvostupňového súdu možno hovoriť o založení zodpovednosti žalovaného za škodu, ak by navrhovateľovi takouto nečinnosťou škoda vznikla.

Prvostupňový súd sa ďalej zaoberal otázkou, či je splnený súčasne druhý predpoklad zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorým je vznik škody. Podľa prvostupňového súdu tento druhý predpoklad zodpovednosti žalovaného nebol preukázaný žalobcom, na ktorého strane bolo dôkazné bremeno. Žalobca, ako to vyplývalo z dokazovania, dlhšiu dobu a to ešte predtým, ako uzatvoril s odporcom zmluvu o právnej pomoci, rokoval so S. o odkúpení nehnuteľností, čo sa odkladalo najmä kvôli tomu, že sa nedokázali zhodnúť na cene, ktorá sa postupne znižovala, najskôr sa hovorilo o cene 1 000 000 Sk (33193,92 eur), potom 600 Sk (19,92 eur) až 650,Sk (21,58 eur) za m². S. neskôr oznámili výšku ceny 400 Sk (13,28 eur) za m² a nakoniec žalobca odkúpil nehnuteľnosti od spoločnosti M. za 900 Sk (29,88 eur) za m², čím vlastne naplnil svoj záujem vlastníť pozemky, na ktorých stáli budovy jeho prevádzky, a preto touto kúpou nehnuteľností za uvedenú cenu nemožno hovoriť o vzniku škody na jeho strane tým, že by došlo k zníženiu jeho majetku, keď na základe uvedenej kúpnej zmluvy nadobúdala nehnuteľnosti do vlastníctva a týmto došlo k rozmnoženiu jeho majetku. K uvedenému záveru dospel prvostupňový súd tiež na základe oznámení viacerých realitných kancelárií, podľa ktorých sa v čase, keď žalobca uzatvoril kúpnu zmluvu so spoločnosťou M. predávali obdobné nehnuteľnosti za cenu 1 000 Sk (33,19 eur) až 1 200 Sk (39,83 eur). Podľa prvostupňového súdu nemôže byť cena, za ktorú žalobca odkúpil uvedené nehnuteľnosti, sama o sebe rozhodujúcou príčinou, od ktorej by sa mohol odvíjať rozsah skutočnej škody a to s poukazom na to, že na základe uvedenej kúpnej zmluvy nadobúdala navrhovateľ určité hodnoty vo forme nehnuteľností do jeho vlastníctva. Preto súd vzhľadom na túto skutočnosť žalobu zamietol, pretože žalobca nepreukázal vznik škody. Súd sa tiež zaoberal vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného a dospel k záveru, že táto námietka premlčania nie je dôvodná.

Na odvolanie oboch účastníkov konania Krajský súd v Nitre rozsudkom zo 7. októbra 2009 sp. zn. 25 Co 47/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 28 895,31 eur (870 500 Sk) spolu s 13% úrokmi z omeškania ročne od 30. novembra 2005 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 7 062 eur (212 749,81 Sk) na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že ak by žalovaný poskytol právnu pomoc žalobcovi riadne a včas a ak by nebolo došlo k nečinnosti, priet'ahom alebo k inému zanedbaniu povinností, dalo sa predpokladať, že by predávajúci – S. odpredali pozemky žalobcovi za kúpnu cenu 400 Sk/m², vzhľadom na ich ponuku z 11. marca 2003. Podľa názoru odvolacieho súdu však žalovaný, napriek rokovaniu so zástupcami vlastníka pozemkov, konal liknavo, s priet'ahmi, resp. aj nekonal, a tak došlo k tomu, že listom zo 17. júna 2003 vlastníka pozemkov odstúpil od rokování, týkajúcich sa prevodu pozemkov na žalobcu a tieto pozemky predal inému subjektu a to obchodnej spoločnosti M.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa však odvolací súd zaujal jednoznačné stanovisko, že rozdiel medzi cenou za pozemky ponúknutou žalobcovi S.S. B. a cenou, za ktorú kúpil uvedené pozemky od spoločnosti M. je skutočnou škodou, lebo o sumu 870 500 Sk (28 895,31 eur) sa zmenšil majetok žalobcu, pretože o túto sumu musel žalobca zaplatiť viac, ako by bol zaplatil, keby bol realizovaný prevod vlastníctva od predchádzajúceho vlastníka – S.. Podľa odvolacieho súdu, skutočnosť, že žalobca kúpil nehnuteľnosti a nadobudol ich do svojho vlastníctva, je síce zväčšením jeho majetku, ale o hodnotu týchto nehnuteľností nejde, pretože ide iba o to, že tieto nehnuteľnosti nadobudol za vyššiu cenu, za akú ju pri očakávanom chode udalostí ,pri riadnom splnení si povinností advokáta mohol nadobudnúť. O túto sumu sa reálne zmenšil majetok žalobcu a tým utrpel škodu, a to škodu skutočnú. Podľa záveru odvolacieho súdu boli splnené všetky zákonné predpoklady zodpovednosti advokáta za škodu podľa § 21 ods. 1 zákona o advokácii (zákon č. 132/1990 Zb.). Súd sa zaoberal i tým, či sa advokát prípadne nezbavil svojej zodpovednosti v zmysle § 21 ods. 4 zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii. Bolo jeho povinnosťou preukázať, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho žiadať. Žalovaný advokát však nechránil práva a oprávnené záujmy klienta, keď nekonal riadne a včas, a práve pre jeho nečinnosť a priet'ahy nedošlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva medzi S. a žalobcom. Podľa odvolacieho súdu žalovaný advokát nepreukázal nijakým

hodnoverným, jasným a jednoznačným, pochybnosti nevzbudzujúcim spôsobom, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho žiadať.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý má sám právnické vzdelanie (preto sa na neho nevťahuje povinnosť byť zastúpený advokátom) a namietal, že rozsudok krajského súdu, je nesprávny, nakoľko odvolací súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Dovolateľ tiež uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je možné považovať za arbitrárny a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Podľa jeho názoru sa odvolací súd nevysporiadal s jeho argumentáciou a s vykonanými dôkazmi, ktoré svedčia v prospech jeho tvrdení, čo možno považovať za odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. Podľa dovolateľa je uvedený dovolací dôvod naplnený aj tým, že je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je tzv. “prekvapivým rozhodnutím“. Rozsudok odvolacieho súdu spočíva aj na nesprávnom právnom posúdení, keď odvolací súd pochybil pri subsumpcii skutkových okolností prípadu pod hypotézy právnych noriem, ktorých aplikácia v tomto prípade prichádza do úvahy, v dôsledku čoho tieto právne normy nesprávne aplikoval. Nakoniec dovolateľ uviedol, že v konaní súdu došlo k porušeniu zásady procesnej rovnosti a zásady rovnosti zbraní, keď odvolací súd na neho preniesol dôkazné bremeno ohľadom výšky kúpnej ceny, ktoré malo zaťažovať žalobcu a týmto je podľa § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p. konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolateľ na podporu svojich tvrdení uviedol, že nebola splnená ani jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu. Konkrétne uviedol, že z jeho strany nedošlo k porušeniu jeho právnej povinnosti, keďže pri uzatvorení zmluvy o poskytovaní právnych služieb dostal od navrhovateľa jednoznačnú úpravu ohľadom kúpnej ceny za predmetné pozemky, ktorá podľa požiadavky žalobcu nesmela presiahnuť 340 Sk za m². Nepredloženie kúpnej zmluvy S. nebolo teda porušením povinností, ale naopak konaním v súlade s ustanoveniami Občianskeho a Obchodného zákonníka. Podľa dovolateľa súd nemal žiadnym relevantným spôsobom preukázané, že žalobca akceptoval kúpnu cenu vo výške 400 Sk za m², a nemal preukázanú úpravu ohľadom výšky kúpnej ceny za pozemky ani v inej sume, to znamená že nezistil v úplnosti, aký bol obsah zmluvného vzťahu založeného medzi žalobcom a žalovaným zmluvou o poskytnutí právnych služieb. Ak však súd nezistil, aký mal tento právny vzťah obsah, nemohol zistiť ani to, či prípade konkrétneho konania alebo nekonania žalovaného došlo z jeho strany k porušeniu mandátára či príkazníka. Dovolateľ

d'alej namietal vyčíslenie škody zo strany žalobcu, pričom podľa jeho názoru sa táto škoda odvíja od ceny pozemkov, ktorú požadovali S., ktorú však žalobca nikdy nezaplatil, išlo teda o hypotetickú cenu, preto ani nemohlo dôjsť k zmenšeniu majetku žalobcu a skutočná škoda žalobcovi nevznikla. Dovolateľ d'alej uviedol, že žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť ani výšku ceny, za ktorú žalobca kúpil pozemky od spoločnosti M., keďže v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy medzi navrhovateľom a spoločnosťou M. už žalobcu nezastupoval a neposkytoval mu právne služby. Z tohto hľadiska, ak by sa aj hypoteticky uvažovalo o určitej majetkovej ujme, ktorá by žalobcovi vznikla v dôsledku skutočnosti, že zaplatil za tie isté pozemky vyššiu kúpnu cenu, nemôže za túto ujmu zodpovedať on, keďže neexistuje žiaden vzťah, a teda ani príčinná súvislosť medzi jeho konaním či nekonaním a výškou kúpnej ceny dohodnutej medzi spoločnosťou M. a žalobcom. Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne aj procesne správny. Súhlasil so závermi a argumentáciou odvolacieho súdu o tom, že žalovaný si neplnil povinnosti advokáta vyplývajúce mu zo zákona o advokácii, bol nečinný a liknavý a v priamej súvislosti s týmto porušovaním povinností advokáta mu vznikla škoda. Žalobca uviedol, že je na mieste požadovať od žalovaného, aby preukázal existenciu limitujúceho príkazu žalobcu ohľadom kúpnej ceny. Takýto príkaz podľa žalobcu ani neexistoval, pretože žalobca akceptoval kúpnu cenu 400 Sk m², teda v takej výške, v akej ju požadovali S., a žalovaný mal teda dotiahnuť rokovania do úspešného konca tak, aby došlo k uzavretiu riadnej kúpnej zmluvy. Žalobca trval na tom, že preukázal aj vznik škody, pričom touto škodou je rozdiel medzi kúpnu cenou, za ktorú kúpil pozemky od spoločnosti M. a kúpnu cenou, ktorú by dosiahol pri obvyklom chode vecí so S., pokiaľ by zo strany odporcu nedošlo k porušeniu jeho právnych povinností. Mal za to, že boli splnené všetky predpoklady pre zodpovednosť žalovaného ako advokáta za škodu, a preto navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť a zaviazat' ho na náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť.

Podľa zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii (ďalej len „zákon o advokácii“), ktorý treba v danej veci aplikovať z dôvodu, že k tvrdenému vzniku škody došlo v roku 2003 (t. j. za účinnosti tohto zákona), advokát zodpovedá klientovi za škodu, ktorú mu spôsobil v súvislosti s výkonom advokácie (§ 21 ods. 1 zákona o advokácii); zodpovednosť advokáta sa vzťahuje aj na škodu spôsobenú jeho koncipientom alebo jeho pracovníkom (§ 21 ods. 2 zákona o advokácii). Advokát sa zbaví zodpovednosti podľa odseku 1, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho žiadať (§ 21 ods. 4 zákona o advokácii). Zákon o advokácii určuje aj povinnosti advokáta pri plnení záväzkov zo zmluvy o poskytnutí právnej pomoci, ktorá má z hľadiska platnej zákonnej typológie záväzkov všeobecnú povahu zmluvy mandátnej alebo príkaznej. Ustanovenia zákona o advokácii upravujúce práva a povinnosti advokáta, vrátane jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú klientovi (§ 13 až § 21 zákona o advokácii), predstavujú osobitnú právnu normu (*lex specialis*) vo vzťahu k tým ustanoveniam Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka, ktoré stanovujú práva a povinnosti mandatára resp. príkazníka.

Všeobecne treba uviesť, že zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú klientovi v súvislosti s výkonom advokácie v zmysle § 21 zákona o advokácii je tzv. objektívnou zodpovednosťou, teda zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie a nie je teda dôležité, či ju advokát spôsobil úmyselne alebo z nedbanlivosti. Táto zodpovednosť je založená na súčasnom splnení predpokladov, ktorými sú: 1) výkon advokácie, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi výkonom advokácie a vznikom škody. Splnenie uvedených predpokladov zodpovednosti musí byť v konaní jednoznačne preukázané a dôkaznú povinnosť má v tomto smere poškodený.

1) Výkon advokácie

Z ustanovenia § 1 ods. 2 zákona o advokácii možno vyvodiť, že výkonom advokácie je najmä obhajovanie v trestnom konaní, zastupovanie fyzických a právnických osôb pred súdmi, štátnymi orgánmi a inými právnymi subjektmi, spisovanie listín, poskytovanie právnych rád a spracovávanie právnych rozborov. O výkon advokácie relevantný z hľadiska § 21 zákona o advokácii ide bezpochyby najmä v prípade výkonu advokácie, pri ktorom advokát porušuje povinnosti stanovené zákonom o advokácii. Zodpovednosť advokáta teda nie je daná v každom prípade, keď napr. ním zastupovaný klient nebol v určitom konaní úspešný. Zodpovednosť advokáta nastupuje len vtedy, keď neúspech klienta je dôsledkom porušenia povinností advokáta v súvislosti s výkonom advokácie (pozri 3 M Cdo 18/2009).

Prvým predpokladom vzniku zodpovednosti advokáta za škodu podľa § 21 zákona o advokácii je teda porušenie právnej povinnosti resp. existencia úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, obdobne ako je tomu pri všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa Občianskeho zákonníka (pozri 4 Cdo 206/2007).

V zmysle § 13 zákona o advokácii je advokát pri výkone advokácie povinný zachovávať Ústavu, zákony a predpisy vydané na ich vykonanie a v ich medziach riadiť sa príkazmi klienta. Advokát je povinný chrániť práva a oprávnené záujmy zastupovaného, konať pri tom svedomite, dôsledne využívať všetky zákonné prostriedky a uplatňovať, čo podľa svojho presvedčenia a príkazu klienta pokladá za prospešné (§ 13 ods. 2 zákona o advokácii). Advokát je povinný dbať na to, aby jeho právna pomoc bola účelná a hospodárna (§ 13 ods. 3 zákona o advokácii). V zmluve o právnej pomoci uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným 17. marca 2003 je predmet právnej pomoci určený ako „usporiadanie majetkových vzťahov“. Aj z takto všeobecne určeného predmetu zmluvy je možné určiť, že povinnosťou advokáta bolo vykonávanie činnosti smerujúcej k uzatvoreniu kúpnej zmluvy medzi jeho klientom a S. Podľa dovolacieho súdu, okrem povinnosti vypracovať kúpnu zmluvu a zaslať ju predávajúcemu, vplývali žalovanému zo zmluvy o právnej pomoci aj ďalšie povinnosti súvisiace s činnosťou týkajúcou sa obstarania kúpy nehnuteľností pre svojho klienta. Súčasťou týchto ďalších povinností bola predovšetkým povinnosť advokáta komunikovať s predávajúcim, informovať klienta o okolnostiach a postupe pri vybavovaní jeho vecí a tiež povinnosť prijímať, korigovať alebo odmietat návrhy predávajúceho a to v súlade s pokynmi svojho klienta.

Na základe listu S. z 11. marca 2003, ktorý bol žalovanému doručený 17. marca 2003, mal žalovaný vedomosť o tom, že predávajúci požaduje cenu 400 Sk za m² predmetných pozemkov, že očakáva odpoveď do 22. marca 2003 a že po tomto termíne bude hľadať inú právnu formu na vysporiadanie majetkovo-právnych vzťahov so žalobcom. S. na základe ďalšieho listu zo 17. júna 2003, ktorý adresovali žalobcovi, odstúpili od svojej ponuky predat pozemky žalobcovi a ako dôvod odstúpenia od svojej ponuky uviedli skutočnosť, že od 11. marca 2003 do 17. júna 2003 žalobca neakceptoval ich ponuku na odkúpenie pozemkov a že od jeho právneho zástupcu neobdržali návrh kúpnej zmluvy (č. I. 43).

Žalovaný uviedol, že žalobca nesúhlasil s navrhovanou cenou 400 sk/m² pričom bol ochotný zaplatiť maximálne 344 Sk za m², a teda hlavným dôvodom, prečo nemohol

predávajúcemu predložiť návrh kúpnej zmluvy bola skutočnosť, že mu chýbal pokyn jeho klienta týkajúci sa výšky kúpnej ceny. Ak by žalovaný už v začiatkoch poskytovania právnej pomoci pre žalobcu postupoval svedomite a dôsledne, tak ako mu to ukladá zákon o advokácii, bol by písomne reagoval na návrh predávajúceho z 11. marca 2003, ktorého obsahom bola ponuka predat' pozemky žalobcovi za cenu 400 Sk za m², a to tak, že v súlade s pokynom svojho klienta by buď návrh akceptoval, alebo v prípade, že žalobca nesúhlasil s uvedenou cenou, by navrhol predávajúcemu zníženie kúpnej ceny. Žalovaný síce vstúpil do ústneho rokovania so S., avšak podľa ich vyjadrenia v liste, ktorým odstúpili od svojej ponuky, bol jeden z dôvodov odstúpenia ten, že žalobca ani neakceptoval ich ponuku na odkúpenie pozemkov a tak sa svojou ponukou už necítili byť viazaní. Ako vyplýva zo svedeckých výpovedí, žalovaný nepostupoval riadne ani pri prevzatí dokladov potrebných pre prípravu kúpnej zmluvy, ktoré pre žalovaného uložil zástupca S. na ich vrátnici, keď sa tieto doklady po týždni vrátili S. spať ako neprevzaté žalovaným (č. l. 21, 101, 103). K tvrdeniu žalovaného, že nemohol predložiť návrh kúpnej zmluvy z dôvodu chýbajúceho pokynu svojho klienta o tejto cene dovolací súd uvádza, že ak jediným sporným bodom kúpnej zmluvy bola kúpna cena, žalovanému nič nebránilo vypracovať návrh kúpnej zmluvy, v ktorom kúpna cena ešte nebola definitívne určená, pričom samotná cena mohla byť ešte predmetom následného rokovania medzi predávajúcim a kupujúcim. Žalovaný predložil návrh kúpnej zmluvy až po tom, ako S. odstúpili od svojej ponuky, teda takmer po 3 mesiacoch od uplynutia konečného termínu stanoveného predávajúcim na vyjadrenie sa k jeho návrhu. Čiastočne možno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že k podpisu kúpnej zmluvy nedošlo aj za prispenia dôvodov, ktoré neboli na jeho strane. Dovolací súd však komplexne posudzoval konanie žalovaného pri zastupovaní žalobcu vo veci usporiadania majetkových vzťahov a usúdil, že žalovaný porušil svoju povinnosť stanovenú zákonom o advokácii konať pri zastupovaní svojho klienta svedomite, riadne a včas. Treba dodať, že svedomitým konaním advokáta nie je také konanie, ktoré nesie znaky ľahostajnosti, nedôslednosti, nedostatočného záujmu o klienta a jeho vec.

2) Vznik škody

Škodou sa aj v prípade zodpovednosti advokáta v zmysle § 21 zákona č. 132/1990 Zb. rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (klienta), je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Uhradzuje sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zničenie, stratu, zmenšenie, zníženie či iné znehodnotenie

existujúceho majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech (prekazené zväčšenie alebo prekazené budúce rozmnoženie majetku poškodeného), ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, no nenastal v dôsledku škodnej udalosti.

Žalobca si vyčíslil škodu v tom zmysle, že na základe nekonania žalovaného musel zaplatiť za predmetné pozemky o 500 Sk za m² viac, teda celkovo o 870 500 Sk viac, ako by zaplatil, keby mal možnosť kúpiť tieto pozemky od ich pôvodného vlastníka – S. Ak by pri dovolací súd pri posudzovaní škody izoloval samotnú kúpu pozemkov žalovaným od okolností, ktoré predchádzali kúpe a neprihliadal by na skutočnosť, že žalobca mal možnosť kúpiť pozemky o 500 Sk/m² lacnejšie, musel by konštatovať (tak ako prvostupňový súd), že ku vzniku škody nedošlo, keďže nadobudnutie veci za peňažnú protihodnotu nemožno považovať za zníženie existujúceho majetkového stavu žalobcu. V tomto prípade je však potrebné skúmať vznik škody aj vzhľadom na okolnosti, ktoré predchádzali jej vzniku, pričom má význam predovšetkým tá skutočnosť, že žalobca mal reálnu možnosť kúpiť uvedené pozemky za cenu nižšiu o 870 500 Sk oproti cene, za ktorú tieto pozemky neskôr kúpil. Na základe skutočnosti, že žalovaný kúpil uvedené pozemky od spoločnosti M. za vyššiu cenu, než za akú mohol tieto pozemky reálne kúpiť od S., sa znížil majetkový stav žalobcu oproti stavu, ktorý by nastal, ak by žalovaný uskutočnil kúpu pozemkov od S.. Týmto bol teda založený aj druhý predpoklad zodpovednosti za škodu a to vznik škody.

3) Príčinná súvislosť medzi výkonom advokácie a vznikom škody

O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide pri priamej väzbe javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). Vzťah príčinnej súvislosti medzi výkonom advokácie a škodou spôsobenou klientovi je daný vtedy, ak je medzi výkonom advokácie a škodou klienta vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť advokáta nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti môže byť vždy riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať od všeobecných súvislostí a skúmať, konkrétne ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992, porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Cdo 144/2008).

V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný – nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 32/2007).

Ak sa teda v konkrétnom prípade zdá, že viac skutočností spolupôsobilo pri vzniku škody, je podstatné určiť, či pôvodná skutočnosť (v tomto prípade konanie advokáta) je tou skutočnosťou, bez ktorej by nedošlo ku škodlivému následku, alebo či k tejto skutočnosti pristúpila nová skutočnosť, ktorá, bez ohľadu na pôvodné skutočnosti, samostatne pôsobila ako príčina škody.

Odvolací súd založil zodpovednosť žalovaného za škodu iba na základe zistenia skutočností, že žalovaný porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona o advokácii a že žalovanému vznikla skutočná škoda a pritom sa nezaoberal skutočnosťou, či existoval vzťah príčinnej súvislosti medzi porušením povinností žalovaného a vzniknutou škodou. Treba zdôrazniť (v rámci už spomenutej postupnosti javov), že nie každé zanedbanie, porušenie alebo nedostatočné plnenie povinností advokáta má za následok vznik jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú klientovi v súvislosti s výkonom advokácie. Samo pochybenie advokáta neznamená automaticky vznik jeho zodpovednosti za škodu na strane klienta. Dovolací súd tiež uvádza, že na základe logickej postupnosti pri zisťovaní predpokladov zodpovednosti za škodu by sa odvolací súd mohol zaoberať vzťahom príčinnej súvislosti medzi konaním advokáta a spôsobenou škodou až po tom, ako by usúdil, že sú splnené prvé dva predpoklady zodpovednosti za škodu. Odvolací súd však po tej časti svojho rozsudku, v ktorej ustálil, že žalovaný porušil svoje povinnosti advokáta a že žalobca utrpel škodu iba konštatoval, že sú splnené všetky zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu podľa § 21 ods. 1 zákona o advokácii.

Najvyšší súd teda dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný

pre nedostatok dôvodov, keďže z neho nemožno bez ďalšieho jednoznačne vyvodit', ako odvolací súd hodnotil vzťah príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a spôsobenou škodou (v tomto smere by odvolací súd nemohol odkázať na rozsudok prvostupňového súdu, ktorý po tom, ako usúdil, že nedošlo ku škode, už nemusel pristúpiť k skúmaniu splnenia ďalšieho predpokladu zodpovednosti za škodu – príčinnej súvislosti). Uvedená skutočnosť je vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods.2 písm.c/ O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho rozhodnutie podľa § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243d ods.1 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta